

El bipartidisme britànic trontolla

El primer ministre britànic, Gordon Brown, al centre, saluda els seus rivals polítics: el liberal-demòcrata Nick Clegg, a l'esquerra, i el conservador David Cameron, a la dreta, després del segon debat televisiu, el dia 22 d'abril passat.

Les eleccions que es fan aquesta setmana al Regne Unit es presenten renyides. Per primera vegada en molts anys, sembla que cap partit no obtindrà els escons necessaris per a nomenar primer ministre. El principal repte del nou govern serà, sens dubte, l'economia.

Les repercussions de les eleccions parlamentàries que tindran lloc al Regne Unit aquest dijous, 6 de maig, es preveuen més incertes que mai. Tot i que les enquestes publicades les darreres setmanes auguren una victòria del Partit Conservador, liderat per David Cameron, l'entrada en escena d'un tercer candidat, el liberal-demòcrata Nick Clegg, ha fet fer un

tomb inesperat a la campanya. A hores d'ara, segons els sondatges, cap partit polític no té assegurat el control del Parlament, de manera que, amb molta probabilitat, laboristes, conservadors i liberal-demòcrates hauran de posar-se d'acord per decidir qui serà el pròxim primer ministre. En aquest sentit, el jove Clegg apareix com l'home clau; és a dir, la persona que podrà fer decantar

la balança, i decidirà si Gordon Brown continuarà residint a Downing Street o bé atorga al conservador Cameron la possibilitat de l'alternança.

Sigui com vulgui, tot fa pensar que el Regne Unit tindrà, per primera vegada des del 1974, allò que s'anomena un *hung parliament*; és a dir, un parlament en què cap dels partits no té la majoria absoluta, amb la dificultat que això comporta per a l'elecció del primer ministre. La solució, en aquests casos, sol ser la formació d'una coalició, o bé un govern en minoria, opció que es perfila com a més probable. En el pitjor dels escenaris possible, la sortida seria la dissolució del Parlament i la convocatòria de noves eleccions. De primer, Nick Clegg va assegurar que si Gordon Brown s'enfonsava, ell no donaria suport a un primer ministre que hagués estat severament castigat pels electors.

Tanmateix, posteriorment ho va matissar i no ha tancat la porta a un pacte amb els laboristes. De fet, segons algunes de les darreres enquestes, el Partit Laborista, actualment al govern, podria quedar, fins i tot, relegat a la tercera posició, superat pels liberal-demòcrates.

Per tant, les dues possibilitats més plausibles que es presenten són la formació d'una coalició formada per conservadors i liberals-demòcrates, amb David Cameron com a primer ministre; o bé un govern conservador en minoria amb el suport parlamentari dels diputats liberal-demòcrates. En aquest sentit, com més bon resultat obtingui Clegg, més exigents es podran mostrar a l'hora de pactar. Es per això que, aquestes setmanes vinents, segons el resultat, els britànics s'exposen a una cosa a què no estan gaire habituats: pactes entre bastidors, amb tot el soroll corresponent a través dels mitjans de comunicació. De moment, Clegg ja ha avançat algunes de les condicions que posarà sobre la taula: reforma de la llei electoral, un sistema de recaptació d'impostos més progressiu, augment de la despesa en l'escolarització dels nens de les classes més desfavorides i també més inversió en energies renovables.

La fi de Brown. La popularitat de Gordon Brown, d'ençà que va rellevar Tony Blair com a primer ministre, ha tingut alts i baixos. Tot i que la ràpida resposta del seu govern a la crisi financera mundial li va permetre de repuntar a les enquestes, en aquest moment els sondatges el situen prop de l'ensulsiada electoral. Alguns columnistes anglesos no dubten a assegurar que per a Gordon Brown la partida s'ha acabat. "Els laboristes haurien d'arribar a una conclusió radical. Un govern que fa tretze anys que és al govern no pot esperar guanyar unes eleccions en què tot gira a l'entorn del canvi", apuntava Jonathan Freedland a *The Guardian*, un diari tradicionalment molt proper als laboristes. Segons aquest columnista, els laboristes han quedat definitivament fora de la batalla, que és ara entre Cameron i Clegg. Freedland va arribar a aquesta conclusió poc després de veure el segon dels debats televisats entre el tres principals candidats. Fou en aquests debats que Nick Clegg, un polític fins aleshores poc conegut pels

La societat britànica no està gaire habituada als pactes entre bastidors

britànics, va aparèixer com el personatge revelació d'aquestes eleccions. "El debat de la setmana passada va oferir una de les històries polítiques més colpidores dels darrers anys: Nick Clegg hi esdevingué un personatge prominent i el seu partit rebé un extraordinari impuls electoral", explicava Mike Sergeant, un periodista polític de la BBC, en la seva anàlisi.

De fet, l'ascens del jove Clegg, de només 43 anys, en la política britànica ha estat fulgurant. Després de cinc anys al Parlament Europeu, el 2005 va aconseguir un escó a Westminster i, dos anys després, esdevenia el líder de Partit Liberal-Demòcrata, on substituïa el qüestionat Menzies Campbell. Sota el lideratge de Clegg, els *libdems* –tal com són coneguts al Regne Unit– han esdevingut més austers en termes econòmics i més oberts a l'entrada del capital privat en els serveis públics, cosa que els separa encara més del laborisme. De fet, tradicionalment, la gent que dóna suport al laborisme, sobretot els sindicats, han vist els liberal-demòcrates com uns burgesos afeccionats i els han considerat uns traïdors des del punt de vista ideològic. És per això que la formació d'un govern de coalició es preveu complex, perquè difícilment els liberal-demòcrates donaran suport a un govern en què Brown sigui el primer ministre i, encara menys, estaran disposats a entrar-hi. De fet, l'aliat natural de Clegg hauria de ser Cameron, amb qui comparteix l'opinió que l'estat és excessivament burocratitzat. Però, tal com assenyalava fa poc el setmanari *The Economist*, és difícil que els liberals donin suport a les intencions dels conservadors d'aplicar una reducció pressupostària immediata si arriben al poder. "Molts dels conservadors no suporten l'europeisme dels *libdems*, a la vegada que molts d'aquests no volen tenir res a veure amb els *tories*", assenyalava aquest setmanari.

Com sempre, és l'economia. En el cas que Gordon Brown perdi el poder, el nou primer ministre haurà de batallar fort per arranjar la situació deixada pels laboristes. Segons que assenyalava *The Economist*, "el nou govern haurà d'afrontar l'herència lamentable del creixent deute públic; haurà de trobar una nova via per a l'economia i les finances, ara que el vell model s'ha enfonsat espectacularment; haurà de recuperar la confiança de la gent en la política, després de l'escàndol de les despeses dels parlamentaris, que ha crispat l'opinió pública; i, després d'una dècada d'enviar soldats a lluitar en guerres estrangeres, haurà de proporcionar a les forces armades els recursos adequats o optar per un paper mundial més modest". De fet, que el Regne Unit ha arribat a la fi d'un model no ho diu únicament la premsa britànica. El mes de març passat, el setmanari francès *Le Nouvel Observateur* anunciava a la portada que, després de Grècia, la propera economia que s'ensorraria fóra la britànica. Al reportatge que sortia publicat a l'interior, titulat "La fi d'un model?", tot d'experts argumentaven per què consideraven que el Regne Unit era el veritable "malalt" d'Europa. En aquest sentit, el ministre d'economia a l'ombra de l'oposició conservadora, George Osborne, es lamentava en aquest reportatge que, en cas d'arribar al poder, Cameron es trobaria la caixa dels diners ben buida.

Sigui com sigui, la setmana passada es van fer públiques al Regne Unit les xifres econòmiques relatives al primer trimestre de l'any. Tot i que l'economia britànica va créixer d'un 0,2%, l'increment fou només la meitat del que havien previst els economistes. Això va fer que, novament, laboristes i conservadors es tiessin els plats pel cap a l'hora de valorar les dades. Segons els conservadors, les dades econòmiques confirmen que el país necessita un nou lideratge, mentre que el govern laborista insisteix a dir que el procés de recuperació va per bon camí. En el moment de tancar aquesta edició, era previst que es fes el tercer debat televisat, centrat en l'economia; un nou enfrontament a tres bandes que, segons els analistes, es preveia determinant per a decantar la intenció de vot.

Xevi Camprubí